

Matbutiken Duvbo AB
Tulegatan 65
172 72 SUNDBYBERG

Tillsynsbeslut; kameraövervakning på Matbutiken Duvbo AB

Datainspektionens beslut

Datainspektionen finner att Matbutiken Duvbo AB:s behandling av personuppgifter som sker genom kameraövervakningen med de fyra kamerorna i utrymmena bakom butikslokalen är kränkande i den mening som avses i 5 a § 2 st. personuppgiftslagen.

Datainspektionen förutsätter att Matbutiken Duvbo AB vidtar åtgärder, dels avseende åtkomsten till bildmaterialet i realtid från en plats utanför butiken under tid då personal finns på plats, dels avseende informationen till personalen, för att se till att kameraövervakningen fortsättningsvis utförs i enlighet med personuppgiftslagen. Ärendet avslutas.

Redogörelse för tillsynsärendet

Datainspektionen har mottagit ett klagomål mot Matbutiken Duvbo AB. Enligt klagomålet övervakades utrymmen bakom butikslokalen av kameror. Ingen information hade getts till personalen och butikens chef hade tillgång till bildmaterialet i realtid från sin bostad.

Datainspektionen inledde tillsyn mot Matbutiken Duvbo AB. En inspektion av butikens kameraövervakning av utrymmen bakom butikslokalen genomfördes i april 2009. Matbutiken Duvbo AB har därefter yttrat sig.

Vid inspektionen framkom i huvudsak följande. Butiken har 13 anställda. Sammanlagt finns 16 övervakningskameror, varav 12 finns i själva butikslokalen och fyra i utrymmena bakom butikslokalen.

Av de fyra i utrymmena bakom butikslokalen finns;

- En kamera som övervakar kontoret. På kontoret finns kassaskåp för kontanter. På kontoret sitter anställda bl.a. och räknar kassan, lägger scheman och beställer varor.
- En kamera som övervakar korridoren direkt innanför butiken. Den aktuella korridoren leder in till kontoret, personalrummet och omklädningsrum. Enligt personalen får kunder inte vistas i korridoren.
- En kamera som övervakar lagret. Utgång finns för intag av varor etc.
- En kamera som övervakar ett stängt rum där tobak förvaras.

De kameror som finns på kontoret samt i korridoren är utformade så att de inte tydligt uppfattas som kameror. Det inspelade materialet lagras på en hårddisk på kontoret. På en anslutande monitor kan man i realtid följa bilderna från de 12 kamerorna i butiken samt kamerorna på lagret och rummet med tobak.

Enligt personalen på plats vid inspektionen har ingen information lämnats om att personalutrymmen är övervakade. De är osäkra på om det i vissa utrymmen, bl.a. i köket, är en kamera eller annan utrustning som sitter uppe.

Matbutiken Duvbo AB har i huvudsak uppgett följande. Kamerorna i utrymmena bakom butiken installerades i samband med en ombyggnad 2006/2007. Kameran i korridoren behövs för att det inte finns någon dörr från butiken. Kunder och allmänheten har tillträde till denna del. Skälet till denna kamera är säkerheten vid räkning och hämtning av dagskassor. I det mindre förrådsutrymmet förvaras tobak och p.g.a. krav på hög säkerhet från försäkringsbolaget finns en kamera där. På lagret finns en nödutgång som alltid ska kunna öppnas. P.g.a. av detta och att varor tas emot står denna port många gånger öppen under längre tid. Det är därför nödvändigt med en kamera där. Kamerorna filmar dygnet runt. Ingen möjlighet finns till ljudupptagning och kamerorna kan varken vridas eller zoomas och de fungerar inte i mörker.

Butiken har utsatts för två rån. Vid det senaste hotades två anställda med kniv. Rånet utfördes inne på kontoret. Efter rånet vidtogs en rad åtgärder för att höja säkerheten, bl.a. installerades överfallslarm, kodlås samt kamerorna.

Från distanskontoret finns möjlighet att via Internet se bildmaterial från samtliga kameror i realtid. Det är enligt Matbutiken Duvbo AB lika naturligt som att kunna se verksamheten från kontoret i butiken. Det är också att betrakta som en säkerhetsåtgärd. Det är dock inte något som sker dagligen. Personalen har informerats löpande om kameraövervakningen. Bilder från systemet magasineras i 20 dagar.

Skäl för beslutet

Datainspektionen bedömer att kameraövervakningen med de fyra kamerorna i utrymmena bakom butikslokalen utgör en sådan behandling av personuppgifter som faller under personuppgiftslagen, samt att det är fråga om en sådan ostrukturerad behandling som avses i 5 a § personuppgiftslagen.

En behandling av personuppgifter i ostrukturerat material får enligt 5 a § andra stycket personuppgiftslagen, inte utföras om den innebär en kränkning av den registrerades personliga integritet.

För att avgöra om behandlingen av personuppgifter i det enskilda fallet är kränkande får man, med beaktande av samtliga omständigheter, väga det intrång som kan ha skett i den personliga integriteten mot eventuella motstående intressen. Denna avvägning innefattar en proportionalitetsbedömning. Vid denna bedömning behöver man ha kännedom om och väga in bl.a. bakomliggande problem, behov, möjliga alternativa åtgärder och konsekvenserna för enskildas personliga integritet.

För att kunna bedöma om övervakningen är proportionerlig får man således väga ändamålet och behovet av övervakningen mot det sätt den utförs på, d.v.s. hur pass integritetsinträngande den i realiteten är.

Matbutiken Duvbo AB har uppgett att kameraövervakningen sker av säkerhetsskäl. Av utredningen i ärendet framgår också att butikspersonalen utsatts för brott innefattande hot om våld. Säkerhet kan vara ett godtagbart skäl för att kameraövervaka en arbetsplats. För att en sådan övervakning ska vara tillåten får den dock inte utgöra ett oskäligt stort intrång i de anställdas personliga integritet. Av utredningen i ärendet framgår att åtkomst till bildmaterial från de fyra kamerorna kan ske dygnet runt i realtid. Ägaren har även möjlighet att se materialet från sitt kontor beläget i hemmet. Den omständigheten att åtkomst till bildmaterialet kan ske i realtid från ägarens hem utgör en påtaglig risk för att materialet, förutom för de uppgivna ändamålen, används för att kontrollera de anställdas arbete. Att kontrollera enskildas arbetsinsatser är normalt sett inte ett sådant berättigat ändamål som kan motivera en så ingripande åtgärd som kameraövervakning. Övervakning i realtid under arbetstid förefaller i detta sammanhang inte

heller som en ändamålsenlig åtgärd av säkerhetsskäl, eftersom ägaren inte kontinuerligt bevakar kamerorna och eftersom personalen vid ett rån själva kan larma polis. Vidare är det vid åtkomst från en plats utanför butiken svårare att kontrollera att tillgång till bildmaterial endast ges till de personer som behöver det i sitt arbete. Att kameraövervakningen sker på detta sätt kan enligt Datainspektionens mening inte anses proportionerligt mot det behov av övervakning för säkerhetsändamål som redovisats i ärendet.

För att en övervakning inte ska anses som kränkande är det också viktigt att de som registreras får tillräcklig information om på vilket sätt övervakningen sker. Matbutiken Duvbo AB har uppgett att information till personalen har skett löpande. Vid inspektionen uppgav emellertid närvarande personal att ingen information getts om den aktuella kameraövervakningen. Med beaktande av detta samt den oklarhet som funnits hos de anställda avseende vilka områden som övervakats och på vilket sätt detta skett, anser Datainspektionen att informationen om kameraövervakningen till de anställda i vart fall varit otillräcklig.

Sammantaget finner Datainspektionen, särskilt med hänsyn till de brister som konstaterats avseende åtkomsten till bildmaterialet i realtid från en plats utanför butiken under tid då personal finns på plats samt informationen till personalen, att den personuppgiftsbehandling som sker genom kameraövervakningen med de fyra kamerorna i utrymmena bakom butikslokalen innebär en kränkning av de registrerades personliga integritet enligt 5 a § andra stycket personuppgiftslagen. Den kameraövervakning som Matbutiken Duvbo AB utfört är således otillåten enligt personuppgiftslagen.

Datainspektionen förutsätter att Matbutiken Duvbo AB vidtar åtgärder, avseende ovanstående konstaterade brister, för att se till att kameraövervakningen fortsättningsvis utförs i enlighet med personuppgiftslagen. Ärendet avslutas.

Hur man överklagar

Om Ni vill överklaga beslutet skall Ni skriva till Datainspektionen. Ange i skrivelsen vilket beslut som överklagas och den ändring som Ni begär. Överklagandet skall ha kommit in till Datainspektionen senast tre veckor från den dag Ni fick ta del av beslutet för att kunna prövas. Datainspektionen sänder överklagandet vidare till Länsrätten i Stockholms län för prövning om inspektionen inte själv ändrar beslutet på det sätt Ni har begärt.

Detta beslut har fattats av generaldirektören Göran Gräslund i närvaro av chefsjuristen Hans-Olof Lindblom, teamledaren Erik Janzon och juristen Ulrika Harnesk, föredragande.

Göran Gräslund

Ulrika Harnesk